

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$, an
9 cor. $\frac{1}{4}$, 4-50 fil.

□ □

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$, an 12 cor. $\frac{1}{4}$, an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

□ □

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirii”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

In cauza planului
pentru studiul religiei.

Cu deosebită bucurie am luat la cunoștință promisiunea „Unirii” de a reveni asupra chestiei noului plan pentru propunerea studiului religiei; cu atât mai bucuros sunt acuma când pot saluta vrednicul articol din Nr. 112., prin care se începe discuția. Numitul articol ține să dilucideze — și o face cu deplin succes — adevărul fundamental, după care planurile și manualele noastre nu-i permis să fie numa unele copii ale planurilor r.-cat., c trebuie să se estindă și asupra particularismelor noastre românești și orientale. Căci numai așa va fi învățământul nostru propriu al bisericii noastre, izvor de cunoștințe și prin urmare de alipire și avânt pentru toți credincioșii noștri față de credința și biserica lor...

Suntem de perfect acord cu ideile acestea și poate nu trebuie să dovedim, că de fapt, Doamne, cât ne-am bătut noi capul cu ideia unui plan propriu al bisericii noastre, amăsurat tuturor condițiilor noastre particulare. Dacă n'ar fi așa ce rost ar avea toată mișcarea actuală? Biserica noastră niciodată nu s'a mulțumit cu simpla decopiere a planurilor și manualelor r.-cat., chiar și Catehismul lui Șincai (ed. dela an. 1783), măcar că altfel e o simplă prelucrare a Catehismul lui Canisius, zice în precuvântare: „am strâns și am grămădit pe scurt laolaltă toate dogmele și închieturile credinței celei adevărate.. și toate obiceiurile bisericii răsăritului”. Iar dacă acum se purcede la un plan nou, oare putem avea ceva mai mult înaintea ochilor, decât biserica noastră, cu tot, ce-i al ei? Mă mir, că aceasta n'a observat-o articolul din chestie și învinuiește planurile

mele, că nu dau atenția cuvenită acestei împrejurări, că aprobă aproape exclusiv procedura afirmativă de până acum (cu copiarea servilă a planurilor r.-cat.), că nu lovește destul în lacuna catehizației, etc. Pot să liniștesc pe oricine, că în privința aceasta mă supun oricărei critice, precum se va vedea din cele de la vale.

Am amintit deja, că absolute nu se adeverește aceea, că planurile și manualele noastre în trecut au fost numai copii ale celor catolice. S'a făcut aceasta încâtva, mai nou la Blaj; planul meu deja face abateri (v. pag. 11 „modesta-mi părere ar fi, ca în planul nostru pe viitor să contemplăm clasa 3-a ca aparținătoare gradului infim”, în senzul acesta am modificat materialul de propunere: o mare ușurință față de planurile existente!); dar oare nu la Blaj au apărut mai nou „Liturgica” și „Istoria bisericească” ale păr. Ștefan Roșianu, cari, ca studii separate (abstrăgând dela aceea, că prin acelea am mântuit toate particularitățile noastre) sunt deja o abateri dela planul unguresc-catolic („az egyháztörténet.. nem külön tárgya az elemi népiskolának...” „A szertartástan szintén nem szerepelhet az elemi népiskolákban mint külön tárgya...” Tanitásterv p. 17). Aceasta bază, foarte corectă, am reținut-o eu și pe aceasta am edificat, luând în proiect toate particularitățile bisericii noastre.

Am luat rugăciunile din cărțile noastre liturgice și am dat mai puțină însemnătate poeziilor religioase (p. 13—14). Deja la cl. I. a școlii primare am luat colindele, cântările bis., obiceiurile religioase în legătură cu anul bis., cum sunt irozii, țăraii, procesiunile. La clasele 1—3 toată materia sistematică și istorică am pus-o în serviciul liturgice (v. p. 51: „propunerea

enciclică a elementelor bibliei și catehismului în gradul infim are să se facă în strânsă legătură cu anul bisericesc”), fiindcă în aceste clase nu poți propune Liturgica ca studiu separat; în clasele superioare am luat ca studii separate Liturgica noastră orientală și istoria bisericească, întrețesându-i istoria bisericească a Românilor, nu luându-o ca apendice. M'am estins și asupra altor particularități, cari nu-s amintite în articolul „Unirii” cum sunt *elemente de drept canonic*, deoarece și la frații gr.-or. se dă, în școala primară, o scurtă privire asupra „Statului organic”. Pentru aceea am plănit și eu să se propună elevilor: ce este parohia, adunarea credincioșilor (sinodul) și curatoratul parohial, scaunul școlar? chivernisirea averii bis., oficiul protopopesc, Ordinariatul, consistorul; reuniunile pii, fundațiunile?! (pp. 26—27).

Asemenea pentru școlile secundare am luat ca studii ale câte unui an întreg din cursul inferior: Liturgica și Istoria bisericească, ambele în estenziune mai mare și cu deplină referință la particularitățile noastre!

Cantul bisericesc? cu toată apăsarea am spus tot, ceea ce am crezut că e de spus și în privința aceasta! La școlile primare gr.-cat. am zis: „Colindele și cântările bisericești, cari nu-i iertat să se neglijeze, în școlile noastre gr.-cat. privesc alt obiect de învățământ: acela al cantului” (p. 16). Pentru ce am zis-o aceasta? Pentru că de fapt așa e și așa se face și la frații gr.-or. (v. planul aprob. Nr. 73311/1911). Gătind deci cu materialul catehetic pentru școlile primare am adaus:

„Restează să vorbim ceva despre învățarea cărților bisericești. Am spus mai la deal, că în școlile noastre primare aceasta privește alt obiect de învățământ, acela al can-

tului, deci nu se ia în plan din partea catehetului. De fapt „Planul de învățământ“ al școlilor noastre primare la obiectul „cantului“ îmbrățează cântările bisericești după cuviință. La cl. I—II prescrie „cântări bisericești“, la cl. V—VI „cântările bisericești dela Liturghie“. — „In Dumineci și sărbători — continuă planul — copiii vor merge la biserică (bineînțeles: în corpore, conform dispozițiilor particulare, adaug eu), unde sub conducerea învățătorului vor cânta: „Doamne îndură-te spre noi. Amin. Dă-ne Doamne. Tie Doamne. Sfinte Dumnezeule ș. a. Cei mai mari vor ceti Apostolul și vor rosti „Simbolul credinței“ și „Tatăl nostru“. Vor ceti rugăciunile dela înserat: „Lumină lină“, „Invrednicește-ne Doamne în seara aceasta“, „Acum dimitte Doamne“.

„Precum vedem — am continuat — n'avem ce vină să-i băgăm. Planul dispune destul de clar și cu privire la învățarea cântărilor bisericești. Avem să regretăm numai, că la cele mai multe școli ale noastre dispozițiile planului *nu se observă* și cantul, care nu e numai un obiect de artă, dar la care *e interesată și catehizația*, se neglijează cu totul. *Mulți învățători în crijele cântă de minune, în școală însă n'au cercat o cântare cu elevii lor. Slab lucru!* Etc (p. 27).

Pentru școlile primare acatolice, adecă străine de legea și

limba noastră, am luat cantul bis. *în planul catehetului*. „Două datorințe îi mai revin aici catehetului, am zis: propunerea cantului bisericesc și a scris-cetitului românesc. Pentru propunerea cantului bis. să se țină, cât se poate, *oră separată cu toți elevii*. Aceasta de regulă se admite și la școlile de stat; așa fac și ceilalți cateheți: rom.-catolicii, reformații. Unde nu se poate țineă oră supranumerară, în orele regulate de religie *să se deie cuvenită atențiune cantului bisericesc*. De regulă la sfârșitul orei se cântă una: se recomandă altfel și la începutul prelegerii cântarea bisericească“ (p. 37).

Deci tot ce trebuiește pentru o participare activă și conștie la cultul dumnezeesc, s'a luat în planul școlilor primare. Acestea nu mai trebuesc învățate în școlile secundare (cum nu mai trebuesc învățate rugăciunile cunoscute deja), ci trebuesc practizate. Cu privire la aceasta iarăși am spus: „Studiul religiunii din orele de școală sunt numai o parte din planul pentru creșterea religioasă a tinerimei. O altă parte *esențială* a acelu plan sunt: deprinderile religioase ale elevilor. Atari deprinderi sunt: ascultarea sf. Liturghii în Dumineci și sărbători...“ (p. 57). In aceasta privință am zis: „cercetarea s. Biserici în Dumineci și sărbători e cea mai elementară condiție a unei

creșteri religioase și e foarte regretabil, că mai avem și azi cateheți, cari nu fac capital din aceasta,“ etc. (p. 58).

Pentru preparandii, de unde au să iasă cantori-docenții noștri, am accentuat deosebita necesitate a „instrucției practice de *cant și tipic bisericesc*; un studiu, care iarăș e de mare importanță și am vrea să atragem deosebita atențiune asupra lui!“ (p. 62). Cuvântul acesta *tipic* de fapt, aici ocură prima dată, pentru ce? pentru că indică un material special, care, întrucât întrece marginile Liturgice și a cantului, nu se poate lua în planul instrucției religioase generale, care e menită numai a face creștini buni și participători conștii la cultul dumnezeesc, nu cantori vrednici de diplomă. Aceasta e afacerea preparandiilor și a cursurilor de cantori.

Prin cele expuse aici credem pe deplin a fi dovedit, că chiar ca un fir roșu reiese din întreagă țesătura planului nostru interesul deosebit, ce este a se avea pentru particularitățile noastre. Prin ce am greșit deci? Că nu e totul rit și tipic? Materia catehetică e de 3 feluri: sistematică, istorică și liturgică, aceasta din urmă, resp. referințele ei orientale și românești (cum și acelea a istoriei biș.) pot forma să zicem 20, nu însă 100% din materia catehizației. Că sunt asemnări între planul nostru și cel catolic! Sunt, da, sunt ase-

FOIȚA.

Mâna aspră.

De F. X. Wetzel.

Trad. de N. Dumbrăveanu.

Ochii copilașului strălucesc de fericire, când maică-sa li povestește de raiu. E o grădină mare și frumoasă. Natura pretutindenea a așternut podoaba cea mai încântătoare și desfătarea cea mai dulce. Pomii infloresc ca primăvara și rodosc, ca toamna. Felurite flori împodobesc pământul. Animalele de tot soiul sunt blânde și prietinoase, iar nu sălbatic și răpitoare ca astăzi. Și în mijlocul acestor frumseți uimitoare ca un rege sta omul, înzestrat de Dumnezeu, cu puterea de-a stăpâni și cultiva natura.

Munca însă pentru el nu este obositoare, istovitoare ci înviorătoare de puteri, cari sub privirea stăpânului se desvoaltă așa de frumos cu florile mirositoare în bătaia soarelui. Munca nu e împreunată cu trudă și opintire. Toate fapțurile freamătă cântece de laudă și mulțămită, și în aceasta armonie minunată, ca un acord dulce, răsună munca omului.

Cu vremea însă totul s'a schimbat. Omul a nesocotit porunca dumnezeiască, și prin neascultarea sa, a tulburat armonia minunată. De atunci o adâncă neorânduială străbate întreagă făptura. Toate stările s'au sdruncinat. Dumnezeu caută pe omul păcătos în grădina raiului, și cu cuvinte, cari nu se vor stânge niciodată, li va rosti osânda meritată, care li va fi legea neapasă și vecinică a vieții. Aceasta e judecata, pe care Dumnezeu, la începutul lumii, a rostit-o asupra neamului omenesc... Și, după cum moartea va dăinui până la sfârșitul veacurilor, așa și truda, amarăciunea și durerea vor fi totdeauna partea omului pe pământ.

Acestea sunt urmările păcatului, cari vor rămânea totdeauna și vor stăpâni pe toți oamenii, dela regele care domnește pe tronul său strălucitor, până la cel din urmă cerșitor, care flămând rătăcește pe drumuri.

Munca, munca obositoare și trudnică este legea nestinsă a vieții omenesti. Ori doar nu este așa? Ce ne spune soartea omenimii: Nu trebuie ca oricine să muncească? Doar omul își începe munca, încă înainte de a se ivi razele aurii ale soarelui. Țeranul pleacă la câmp, negustorul în prăvălie, iar meșteșugarul în lucrătoare. Din brațele puternice ale fierarului, cu tărie cade ciocanul greu pe nicovală, iar gilăul aleargă repede, în

mâna tâmplarului spre a lustrui lemnul sdruncuros. Din zorii zilei până seara târziu muncesc cu zor, unii arși de soare ori bătuți de vânturi și de ploi, iar alții cu ochii pururea ațintiți în para arzătoare a focului. Așa ne poruncește legea aspră și neuitată a muncii; cine voiește să mănec, trebuie să și lucre. Dacă azi sunt mulți, cari n'au cu ce trăi, partea cea mai mare ei poartă vina. Ori nu lucră, ori dacă lucră nu lucră cu stăruință și tragere de inimă. In anul 1883/84 așezământul de binefacere din Genf, a publicat un aviz, care între altele, spune: „Dintre 20 de inși, cărora le-am trimis adresa unui atelier (lucrătoare), în care pot să muncească mai multă vreme spre câștigarea pâinii de toate zilele, s'au înfățoșat numai 5, iar ceilalți s'au imprăștiat ca vagabonzi și cerșitori în largul lumii. Asemenea, o mână de negustori, s'au îndatorat a împărți lucru, în curs de trei zile, pentru trei franci pe zi, tuturor, cari se vor înfățoșa la ei, cu un răvaș dela așezământul de binefacere. Dintre 300 de inși, cari căutau lucru, și în ziua următoare cercară să-și scoată răvaș, au căpătat numai 150, cari văzând că nu e glumă, abia 60 s'au înfățoșat negustorilor. 15 muncind până la amiază, și-au cerut plata de 2 franci pe jumătatea de zi, și apoi s'au făcut nevăzuți. In ziua a doua au mai venit numai 35, și abia 15 a lucrăat trei zile încheiate. Atunci, 8 dintre

mănări și cu cele protestante sau neunite; cauza e *identitatea materiei!* Altfel la catolici putem umbla la școală, căci ei au literatura catehetică cea mai bogată; dela ei învață și protestanții și neuniții. Ar fi foarte bine înse să nu se arunce în public preocupări false într-o afacere atât de importantă pe tema „catolicismului”; a nu face nimic, a rămânea în inerție absolută, asta ar fi orientat! Doamne mântuiește-ne de aceasta particularitate a noastră!

Inchei cu dorința să putem avea un cât mai viu schimb de idei asupra obiectului, ce ne preocupă.

Dr. Nicolae Brnzeu.

Ioan M. Moldovanu.

(1833—1915.)

— Notițe biografice. —

De **Dr. Ioan Rațiu.**

(Continuare.)

Meritele sale multe, câștigate în atâtea direcții, ca profesor, ca preot, ca scriitor, ca factor cultural, și înțelepciunea rădăcină de care a dat dovezi strălucite în toate acțiunile mari românești. În sinoadele și congresele arhidiecezei, în sfârșit îi aduse cununa recunoștinței: în ședința capitulară dela 8 Iulie 1879 Mitropolitul Dr. Ioan Vancea și capitlul Bobian »unanimi voto« l-au înălțat la treapta de canonic. Și azi mai știu unii, cu ce cuvinte elogioase l-a recomandat, la alegere, un bun cunoscător și mare stimător al său, canonicul Constantin Papfalvi: »Excelență, să-l alegem pe Moldovanu, că acela vede prin părete!«

Ales canonic teolog, în aceeaș ședință, dela 8 Iulie, a fost propus spre promovare la stalul de canonic cancelar. Promoțiunea s'a aprobat de Maiestatea Sa în 22 Octomvrie, iar instalarea s'a făcut în 16 Noemvrie 1879.

De atunci I. M. Moldovanu a parcurs o carieră strălucită, și încunjurat de simpatiile, stima și admirațiunea tuturor, a fost considerat ca mintea capitlului și a consistorului.

S'a distins în toate, și ca teolog, și ca administrator. Ani dearândul a administrat fondurile celea mai mari: fondul Bazilitan și fondul capitular, și s'a adevărit de o rară capacitate în toate laturile finanțiale și economice ale bisericii. Prin mâinile lui trecură toate socoțile despre averea bisericilor și școlilor din Arhidieceză, pe cari nime altul nu le cunoștea cu atâta precizie, ca acest om neobosit, care am putea zice, că o bună parte a vieții sale a trăit-o aproape numai între cifre, între calculii săi particulari, dar mai ales în socoțile Arhidiecezei, ce veșnic frământau mintea sa fără păreche. Oricând l-ai fi cercetat, nu-l puteai afla decât îngropat între astfel de acte; pe masa lui de lucru, pe scaune, pe jos, pe dulapuri într-o strigătoare disordine nu vedeai decât acte oficioase, și petece de hârțulii cu numeri, cu socoți și iarăș socoți, — până-i lumea. Și orice biserică și școală, orice daraveri preoțești și învățătoarești în memoria lui extraordinară de încăpătoare și fidelă, se desfășurau cu cea mai mare facilitate ca la poruncă. Am văzut și am auzit, cum în mintea sa ageră, și sub con-

deiul său lapidar chestiile cele mai complicate de finanțe și economie bisericească și școlară se descurcau așa de ușor, limpede și cuminte, cât nime nu-l poate uita, cine a ajuns în apropierea sa. A fost cel mai iscusit cap pentru înaltele compturi bisericești.

O administrare credincioasă a diferitelor fonduri și fundațiuni, o controlă severă a averilor bisericești din Arhidieceză, o plasare folositoare a banilor, în mare parte sunt meritele sale. Și cassa centrală capitulară de asemenea tot a lui creațiune este.

În conciliul provincial al II-lea dela 1882, și în al III-lea dela 1900, precum și în cele trei sinoade arhidiecezane dela 1896, 1899 și 1909 a fost totdeauna o autoritate, a cărei cuvânt a fost decizător în orice chestiuni complicate și probleme grele, unde s'au cerut experiențe mari, cunoștințe din trecutul bisericii, din canoane vechi și noi, din legile civile, aprofundări în stările actuale, și prevederi pentru cele viitoare vremuri. Cuvântul său cuminte, judecata sa adâncă și de mare comprehensiune, cunoștințele sale universale i-au asigurat în toate puterea de convingere, l-au învrednicit de rolul de conducător, și l-au îngrădit în contra adversarilor, tineri și cutezători, cari din când în când s'au lungit în calea lui largă, ori au cercat să clătine stejarul bătrân.

În general, în toate demnitățile, în toate împrejurările s'a ridicat peste semenii săi. Ca apărător al autonomiei bisericești, ca înțelegător al situației, ca suflet pătrunzător în tainele de astăzi și în rostul celor de mâne, I. M. Moldovanu de o potrivă a fost mare. Și ori ca vicar capitular, ori ca prepozit, ori, în sfârșit, ca vicar general arhiepiscopesc, în toate situațiile sale înalte a știut să conducă, să țină drept cumpăna, să răspândească lumină, și unde mai înainte nu eră, a introdus viață și spirit de muncă și cruțare.

(Va urma).

aceștia, au repășit îndată și pentru totdeauna“.

În 1884 numărul mare al leneșilor a silit sfatul orășenesc din Württemberg, ca spre ușorarea locuitorilor, să înființeze un ajutor pentru muncitori. Dar totodată a statorit ca numai acela să se împărțășească, cari cel puțin o oră va tăia ori crepa lemne, din care pricină au așezat la primărie lemne, fireze și săcuri. La început veniau câte 570 oameni pe lună, acum însă abia 50... Să aruncăm numai o privire fugară în largul lumii și vom vedea cât de mare e numărul vagabonzilor fără lucru.

Unii sunt gură-cască și perde-vară, cari fură vremea cea scumpă; alții cari neavând nici o țintă adevărată, nici un îndemn sau stăruință la lucru, se îngrozesc de orice greutate și nelncetat se vaicără: asta e grea, ceeaaltă obositoare, alții, cari veșnic sunt ocupați fără a face ceva, ci umblă de ici colo fără de nici o ispravă, — aceștia se numesc așa de potrivit perde-vară. Așa că nu e mirare că astfel de oameni se apucă de multe și nu isprăvesc nimic. Legea vieții e să muncești dacă voiești să mănci; deci muncește.

Sufletul încă trebuie să muncească Doar la căderea în păcatul strămoșesc, mai vinovat a fost sufletul decât trupul, deaceea Dumnezeu l-a încărcat și cu o pedeapsă mai grea. Prin păcat sufletul s'a dejosit, pedepsit fiind cu orbie neștiută și suferințe. Așa că dacă omul voiește să cunoască adevărul, să pătrundă tainele științii, trebuie ca neînterupt să muncească. Unii petrari și țărani simpli privesc cu oarecare invidie la oamenii învățați: medici, advocați, preoți și cugetă: de aceștia e bine, că nu trebuie să muncească. Ei nu știu că aceștia petrec zi și noapte între cărțile lor, ca episcopul Dupouloup din Orleans (mort în 11 Oct. 1878) până la 4 ore dimineața, de obicei, își săvârșea meditația, cetea rugăciunile și celebra sf. liturghie, iar atunci se așeza la masa de scris și cetit; că preotul Vianey din Ars abia odihnea 2 ore pe zi, iar celalt timp îl petrecea în scaunul spovedaniei, în cancelarie ori în rugăciune ferbinte înaintea altarului; că Alfonso M. de Ligouri a făcut făgăduința sfântă de a muncii totdeauna.

(Va urma.)

Tratatul de alianță dintre România și puterile centrale.

Primul tratat a fost negociat la Viena la 1883, între d. P. P. Carp și prințul Reuss și încheiat la Gastein, între prințul Bismarck și Ion Brătianu. Tratat de pace, menit mai mult a intimida pe cei ce voiau războiul, decât a pregăti vre-o conflagrațiune europeană, el era, întrucât ne privește, dictat mai mult de interesele noastre, decât de interesele puterilor centrale.

Acest tratat s'a transformat la 1888 într'un tratat de acesiune la care s'a asociat și Italia. Între dânsa și România, tratatul a fost negociat la 1888 de către dnii Crispi și d. P. P. Carp și ratificațiunile preschimbate

la București între marchizul Curtopassi și d. P. P. Carp, pe atunci ministru de externe. Și nici la 1883, pentru România, și nici la 1888, pentru Italia, nu era nevoie de nici o presiune pentruca, atât Italia cât și România, să se pue sub scutul unui tratat, care a asigurat și uneia și alteia o eră de prosperitate neașteptată.

Toți oamenii de stat, cari s'au succedat la cârma statului în România, au recunoscut binefacerea lui, și nici Lascar Catargiu, nici Teodor Rosetti, nici Iorgu Manu, nici George Cantacuzino, nici d. Carp, nici d. Maiorescu, nici d. I. Brătianu, într'un cuvânt nici unul, dar absolut nici unul din foștii președinți de consiliu, n'a ridicat vre-o obiecțiune în contra unor legături internaționale, cari ne puneau la adăpostul oricărei primejdii.

Războiul european.

Rapoartele mai noi ne anunță, că pe frontul italian se dau cele mai violente atacuri. Asupra capului de pod dela Görz italienii au pornit atacuri cu noi trupe și cu toate pierderile suferite au dat mai multe asalturi, cari s'au prăbușit. La Podgora și Oslavija trupelor italiene le-a succedat să pătrundă în pozițiile noastre, dar au fost respinși. În regiunea Monte-San-Michele încă au avut loc puternice atacuri date de numeroase trupe italiene, dar atacul lor nu au avut nici un rezultat.

Retragerea armatei sârbești continuă. Trupele noastre cari au luat ofensiva contra Muntenegrului înaintează spre sud de Priboj. Trupele bulgare urmăresc pe sârbi în direcția localității Prizren. Numărul tunurilor capturate de armatele noastre dela sârbi se ridică la 50 între ele se află multe de calibru mare.

Pe frontul apusean se dau puternice canonade de artilerie.

Pe frontul rusesc nu e nimic nou.

O rugare.

Plec dela faptul incontestabil, că oricâte și oricare ar fi părerile și obiecțiunile față de îndreptățirea, servirea și actualitatea scopurilor urmărite de „Societatea pentru fond de teatru român”: ele totuși nu desleagă nici organele esecutive ale societății de îndatorirea de a păstra, a administra și, după putință, de a fi și spori averea și nu scutesc nici pe singuraticii ei membrii de datorița, luată de bună voie asupra lor, de ași achita regulat taxele și ratele curente și îndeosebi de a-și achita fără amânare pe cele — restante!

De altă parte am în vedere și țin seama de experiența, că somațiile adresate singuraticilor membri prin postă, chiar și cele trimise în plic recomandat, au fost aproape toate zădarnice și că considerabilele cheltuieli împreunate cu expediția somațiilor și apoi cu a chitanțelor pentru taxele și ratele plătite — fără să mai luăm în considerare și felul în care se face și se poate face azi corespondența nerecomandată prin postă! — pot fi, cu o minimală bunăvoință, foarte ușor evitate și economisate pe seama societății.

În baza acestor premise de o evidență incontestabilă:

Rog pe aceasta cale cu tot respectul și cu toată stăruința pe toți onorabili membrii fondatori, pe vieții ordinari și ajutători ai societății. noastre în genere și pe fiecare îndeosebi ca, luând în binevoitoare considerare multele și grelele pedeci de tot felul, inevitabile în timpurile pe cari le trăim, să nu mai aștepte deocamdată nici un fel de somație specială, ci să grăbească a își plăti fără amânare, prin asemnată poștală (posta utalvány) toate taxele și ratele anuale restante precum și pe cele curente iar în loc de oricare altă chitanță să păstreze și să se mulțumească cu recepisa poștală, care este un document public și probează plata în mod neexceptionabil.

Banii să se trimită direct și exclusiv numai la adresa băncii „Albina, filiala Brașov” scriind pe cuponul asemnatei cuvenita indicație asupra destinație lor!

Brașov, în 23 Nov. 1915.

Dr. Nicolae Vecerdea
casar.

Diverse.

Germania acordă Bulgariei 250 milioane coroane. Zilele acestea se va întoarce de la Berlin unde se află acum, d. Tonceff, ministrul de finanțe bulgar. Anunțând întoarcerea în țară a d-lui Tonceff, ziarele oficiale bulgare arată că ministrul de finanțe a aranjat definitiv ca Bulgaria să primească suma de 250 milioane cor. rest din împrumutul de 500 milioane contractat pe piața germană, încă înainte de izbucnirea războiului actual. Cu ocazia acestui viaj — după afirmațiunile ziarelor în chestiune, — d. Tonceff a asigurat Bulgariei sprijinul finanței germane, pe tot timpul războiului.

Glumă succesă. Un ostaș sârb ajuns în captivitate ungară, auzind de dezastrele armatei sârbești a spus camaradului din apropiere, că iar plăcea să scrie țarului, ca el să-l informeze Anglia despre situația Sârbiei. Și ce ai scrie tu țarului? îl întreabă camaradul. I-ași scrie, că în Belgrad trăia o femeie orfană cu trei băiați, care s'a căsătorit cu un văduv cu patru copii și din căsătorie au avut încă doi copii. Odată, în absența capului de familie, băiații s'au certat și bătut, despre ce femeia a referat bărbatului: „Copiii tăi și copiii mei au bătut copiii noștri.” Ce vrei să zici cu aceste, îl întreabă camaradul. Vreau să spun, că Anglia și Rusia s'au căsătorit atunci când fiecare avea băiați, Anglia pe Grecia iar țarul pe Bulgaria. Sârbia era copilul comun. Dacă Grecia nu va concede, ca trupele sârbești să treacă pe teritoriul ei, Sârbia va fi bătută de Bulgaria, așa că țarul poate scrie regelui englez: „Copiii tăi și copiii mei au bătut pe copiii noștri.”

Cheltuielile de războiu ale Austriei până la finele anului 1914 se urcă, conform unei dări de seamă, apărută nu de mult în foaia oficială „Wiener Zeitung” la rotund 5 miliarde. Suma aceasta s'a procurat prin următoarele operații financiare: Împrumut de războiu K. 2.200.746,900, cu dobânzi anuale de K. 121.041,079. Împrumutul de lombard la Banca Austro-Ungară. K.

1.782.000,000, cu dobânzi anuale de K. 43.320,000. Împrumut pe cambii sola la Banca Austro-Ungară K. 826.800,000, cu dobânzi anuale de K. 8.268,000. Împrumut la Consorțiul de bănci din Berlin K. 235.200.000, cu dobânzi anuale de K. 186.600,000. Lângă suma de 5 milioane cheltuite de Austria mai vin a se adăuga cheltuielile de războiu ale Ungariei. Datoria de stat a Austriei s'a cifrat, la finele anului 1914 în total cu K 17.960.865,376 și arată față de finele semestrului prim 1914 o creștere de K 4.956.796,053. Dobânda anuală a acestei datori se cifrează cu K 700.616,821.

Cărticică de plată.

Fiecare învățător își poate ridica competențele, numai dacă prezintă chitanța în regulă și cărticică de plată.

La fiecare cărticică de plată se alătură și „Fizetési jegyzék”, care în conformitate cu dispozițiunile ordinului Ministerial Nr. 76.000—1907, §. 10. la finea fiecărei an civil, trebuie înaintat inspectorului școlar reg. Asemenea și atunci, când se reclamă competențele restante.

În acest „Fizetési jegyzék”, plătirile se vor însemna din cărticică de plată.

Se află la Librăria Seminarială din Blaj—Balázsfalva. — Un exemplar împreună cu 2 consemnări costă 1 C.

Proprietar, editor și Redactor responsabil:
Ioan Suciu.

Cumpărăm

tot felul de cereale:

grâu, orz, ovăs, fasole (mazere albă)

în orice cantitate!

Birou și magazin agricol
(C. Băilă.)

SZÁSZSEBES.

Cafea ieftină de Crăciun!

Firma noastră de import F. A. DEGAN în FIUME (Postafok nr. 163) ne avizează că a primit un transport mare de cafea, deci o vinde cu prețuri reduse. — Scrieți românește!

No. 1 Cafea Santos, aleasă și frumoasă 1 kgr. 4*80 cor
> 10 > Cuba fină, frumoasă 1 kgr. . . 5*— >
> 14 > Cuba cea mai fină 1 cgr. . . 5*40 >
> 15 > Cuba mărgelă aleasă 1 kgr. . . 5*40 >
> 16 > Cuba specialitate 1 kgr. . . 5*80 >
> 24 > Ceylon fină 1 kgr. 5*60 >
> 21 > Iava aurie 1 kgr. 5*40 >
> 106 > >Victoria< cea mai fină mixtură
1 kgr. 5 80 >
1 kgr. Tea fină 15—20 >
5 kgr. se trimite cu posta franco și vămuit prin rambursă.

Vești din Olanda spun că se va urca prețul la cafea în mod ne mai auzit și multe calități vor lipsi. Provedeți-vă la timp pentru Crăciun, căci și așa ajunge cu întârziere.

Rugăm preoțimea noastră se recomande această firmă cu ori și ce ocaziune chiar și între străini, căci numai așa o putem scoate cu bine din criza de războiu.